

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۹-۰۷۶-۵

ISBN: 978-964-519-076-5

نام کتاب:	روزشمار پاندمی آنفلوانزا در سال ۱۳۸۸ - دفتر اول
تالیف:	دکتر محمد مهدی گویا
با همکاری:	دکتر محمود سروش، دکتر محمدنصر دادرس، دکتر پیمان همتی و رکسانا شجیعی
ناشر:	اندیشمند
تاریخ و نوبت چاپ:	اول - زمستان ۱۳۸۸
شمارگان:	۱۰۰۰

سرشناسه : گویا، محمد مهدی، ۱۳۳۶ -

عنوان و نام پدیدآور : روزشمار پاندمی آنفلوانزا / تالیف محمد مهدی گویا، با همکاری محمود سروش، محمدنصر دادرس، پیمان همتی، رکسانا شجیعی.

مشخصات نشر : تهران: اندیشمند، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری : ۶۴ص.

شابک : 978-964-519-076-5 رایگان

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : آنفلوانزا- آنفلوانزای خونی

شناسه افزوده : سروش، محمود، ۱۳۲۹ -

شناسه افزوده : دادرس، محمدنصر، ۱۳۴۴، همتی، پیمان، ۱۳۴۷

شناسه افزوده : شجیعی، رکسانا، ۱۳۵۷ -

رده بندی کنگره : RC-۱۵/۹۹ ۱۳۸۸

رده بندی دیویی : ۶۱۴/۵۱۸

شماره کتابشناسی ملی : ۱۹۵۰۴۳۲

انتشارات اندیشمند: تهران - خ انقلاب - خ دانشگاه - خ روانمهر - پلاک ۴۴ - واحد ۲ - صندوق پستی

۷۴۵۵-۱۹۳۹۵ تلفن ۶۹۵۲۶۱۷ و ۶۹۶۷۲۷۲-۷۱ Email: Andishmandpress@gmail.com

روزشمار پاندمی آنفلوانزا

در سال ۱۳۸۸

"دفتر اول"

تالیف: دکتر محمد مهدی گویا

با همکاری:

دکتر محمود سروش

دکتر محمدنصر دادرس

دکتر پیمان همتی

رکسانا شجیعی

صفحه	فهرست مطالب	عنوان
۵۱	۱۳۸۸/۵/۱۴	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۵۳	۱۳۸۸/۵/۲۱	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۵۴	۱۳۸۸/۵/۲۴	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۵۶	۱۳۸۸/۵/۲۵	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۵۷	۱۳۸۸/۵/۲۷	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۵۹	۱۳۸۸/۵/۳۱	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۶۳		منابع

صفحه	فهرست مطالب	عنوان
۵		پیش گفتار
۷	۱۳۸۸/۳/۱۷	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۱۰	۱۳۸۸/۴/۶	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۱۳	۱۳۸۸/۴/۷	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۱۶	۱۳۸۸/۴/۸	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۱۸	۱۳۸۸/۴/۱۰	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۲۱	۱۳۸۸/۴/۱۴	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۲۳	۱۳۸۸/۴/۲۰	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۲۵	۱۳۸۸/۴/۲۲	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۲۷	۱۳۸۸/۴/۲۳	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۳۰	۱۳۸۸/۴/۲۴	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۳۲	۱۳۸۸/۴/۲۵	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۳۴	۱۳۸۸/۴/۲۷	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۳۶	۱۳۸۸/۴/۲۸	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۳۷	۱۳۸۸/۴/۳۰	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۳۹	۱۳۸۸/۵/۳	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۴۳	۱۳۸۸/۵/۵	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۴۴	۱۳۸۸/۵/۶	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۴۷	۱۳۸۸/۵/۷	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ
۴۹	۱۳۸۸/۵/۱۰	آخرین اخبار مربوط به آنفلوانزای H1N1/A در تاریخ

پیش گفتار

قرن بیست و یکم با چالش فراوانی روبرو است. یکی از رخداد‌های اثربخش در نظامات حکومتی و تاثیرگذار در بخش سلامت موضوع جهانگیری آنفلوانزای (H1N1)A بوده که در یک جریان متفاوت و فوق‌العاده هیجان برانگیز طی طریق نموده و باعث تصمیم‌گیری‌های مطابق روز جهانی از ابعاد خاص گردیده است.

در این راستا تا زمان حال چند دفتر از آنچه وقایع اتفاقیه می‌توان نامید، گلچین شده و از تمام خبرگزاری‌ها و سایت‌های علمی و منابع مورد وثوق این مجموعه به مرحله نهایی رسید. اکنون به یاری خداوند متعال دفتر اول این اثر ماندگار شکل گرفت. امید است مورد بهره‌برداری خوانندگان عزیز قرار گیرد. مطمئناً حرکت این ویروس در جامعه امروز و قرن ۲۱ میلادی تفاوت فاحشی با عملکرد ویروس در سال‌های اوائل قرن ۲۰ (۱۹۱۷ تا ۱۹۱۸ میلادی) داشته و می‌تواند درس آموزنده‌ای برای آیندگان باشد تا بدانند که اگر جوامع علمی بشری دست در دست هم تلاش نمایند، از وقوع فجایی همچون پاندمی آنفلوانزای اسپانیایی اوائل قرن بیستم جلوگیری خواهند نمود.

دکتر محمد مهدی گویا

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۳/۱۷

- ۱- بنا به آخرین اطلاعات به دست آمده موارد ابتلای به بیماری ظرف هفته گذشته افزایش شدید پیدا کرده و به حدود ۲۰۰۰۰ نفر رسیده است. بیشترین افزایش مربوط به دو کشور استرالیا و شیلی بوده است.
- موارد ابتلای به بیماری در استرالیا ظرف سه روز گذشته هر روز دو برابر روز قبل شده است. این در حالی است که انتظار می‌رود حداکثر موارد ابتلای روزانه در ماه جولای (یک ماه دیگر) مشاهده شود.
- ۲- صاحب‌نظران معتقدند که سازمان جهانی بهداشت روز به روز به اعلام فاز ۶ پاندمی نزدیکتر می‌شود.
- ۳- اکنون تقریباً مشخص شده نقش اصلی در انتشار پاندمی را کودکان به عهده دارند (Super Spreader). بستن هر مدرسه‌ای که مورد بیماری در آن مشاهده می‌شود به مدت یک هفته اقدام منطقی به نظر می‌رسد. تاکنون در استرالیا فقط ۱۶ مدرسه تعطیل شده است.
- موضوع بسیار مهم جلوگیری از بستری شدن بی‌مورد مبتلایان است.
- ۴- در استرالیا از ۶۷۶ مورد اولیه تشخیص قطعی تنها ۶ مورد بستری شده‌اند.

- ۵- WHO اعلام کرده است که عمداً اعلام پاندمی نمی‌کند که مردم دچار وحشت و نگرانی نشوند. اما خانم چان اعلام کرده ظرف ۱۰ روز آینده اعلامیه جدیدی خواهد داد. صاحب‌نظران می‌گویند سازمانی که ظرف ۵ سال گذشته مکرراً خطر همه‌گیری جهانی را گوشزد می‌کرده است، چگونه اکنون برای جلوگیری از وحشت مردم اعلام آن را به تاخیر می‌اندازد. البته یک نگاه دیگر می‌گوید: اگر یکباره ویروس تغییر شخصیت داده و میلیونها نفر را بکشد، خانم چان و زیرمجموعه او چه خواهند کرد؟
- ۶- نگرانی آن است که چنانچه WHO فاز ۶ را اعلام کند، بعضی از کشورها اقدام به محدودیت مسافرت نموده و بسیاری از فعالیت‌های عمومی را ممنوع کرده و دست به اقداماتی بزنند که برای این آنفلوآنزای خفیف لازم نباشد و وضعیت اقتصادی بد موجود در جهان بدتر از این شود.
- ۷- خانم چان و مشاوران و همکارانش یک جلسه ۷ ساعته دو روز قبل با تعدادی از برجسته‌ترین صاحب‌نظران دنیا داشتند که نتیجه بحث‌ها هنوز اعلام نشده است.
- ۸- آقای فوکودا اعلام کرده که به زودی دستورالعمل ارزیابی آسیب‌پذیری (Vulnerability Assessment) را در اختیار کشورها قرار خواهد داد.

در پیش نویس این دستورالعمل سه نکته مهم را در نظر گرفته‌اند:

۱- تست آسیب پذیری از کشوری به کشور دیگر فرق می‌کند. حتی در داخل یک کشور ممکن است در مناطق جغرافیایی مختلف متفاوت باشد.

۲- تست بیماری ممکن است به مرور زمان تغییر کند. تجربه کشورهای دیگر کفایت نمی‌کند.

۳- هرچه کشوری توانایی بیشتری برای ارزیابی دقیق‌تر داشته باشد، می‌تواند با آمادگی بیشتری برخورد کند (اطلاعات نظام مراقبت بخصوص در روزهای اول گسترش بیماری اهمیت حیاتی دارد).

به نظر می‌رسد ارزیابی شدت آسیب‌پذیری نه تنها برای کشورها بلکه برای خانم چان هم مهلتی فراهم خواهد کرد تا بتواند با دقت بیشتری مرحله ۶ را اعلام کند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۶

۱- یک سناریوی جدید:

امریکا در پی آمادگی فروش ۵۰۰ میلیون دوز واکسن (برای ۳۰۰ میلیون نفر) علیه H1N1 است (این احتمال خیلی قوی نیست و هنوز هیچ تضمینی در مورد استفاده وسیع از واکسن H1N1 وجود ندارد).

۱۱۵ میلیون دوز واکسن فصلی هم قرار است تجویز شود که به نظر می‌رسد تحت تاثیر واکسن Swine Flu قرار گیرد. هنوز تصمیم‌گیری نهایی انجام نشده است. فقط از این جهت اعلام شده است که ایالت‌های مختلف در جهت ایجاد آمادگی اقدام کنند. به نظر می‌رسد تا ماه سپتامبر تنها ۶۰ میلیون دوز واکسن H1N1 در دسترس قرار خواهد گرفت.

مسئولان بهداشتی آمریکا اعلام کرده‌اند آماده برنامه Massive Campaign واکسیناسیون خواهند بود. این برنامه پاییز شروع شده و در زمستان ادامه خواهد یافت. تاکنون در آمریکا ۳۰۰۰ نفر بستری شده‌اند.

۲- هفته گذشته آمریکا ۶۰۰۰ مورد جدید داشته و تعداد موارد مرگ به ۱۲۷ نفر رسیده است. این تعداد بیشترین میزان هفتگی از زمان شروع پاندمی بوده است.

مسئولان CDC اعلام کرده‌اند تعداد مبتلایان آمریکا احتمالاً تاکنون به یک میلیون نفر رسیده است. مدیر کل CDC آمریکا اعلام کرده است این بیماری به آسانی فروکش نخواهد کرد.

۳- قرار است ۱۲۰ میلیون دوز واکسن آنفلوآنزای فصلی در سال ۲۰۰۹-۲۰۱۰ تولید شود که یک سوم آن در ماه سپتامبر آماده خواهد بود. مسئولین نگران هستند، مبادا واکسن H1N1 روی واکسن فصلی تاثیر بگذارد.

۴- یکی از عوارض سریع و قابل توجه Mass vaccination آنفلوآنزای H1N1 که یک بار در سال ۱۹۷۶ در آمریکا انجام شد، ابتلای ۵۰۰ نفر به سندرم گیلن باره بود (در آن سال یک پنجم کل مردم آمریکا واکسینه شدند و ابتلای این تعداد سرو صدای بسیار زیادی به پا کرد که هنوز هم مسئولین وقت CDC تحت محاکمه قرار دارند).

۵- در فصل آنفلوآنزای فصلی، آنفلوآنزای H1N1 به صورت توأم به گردش درآمده و ۶۰٪ کل موارد آنفلوآنزا نوع H1N1 و ۴۰٪ نوع

آنفلوآنزای فصلی می‌باشد. به نظر می‌رسد در پاییز آینده ما شاهد چنین وضعی باشیم.

خانم نانسی باکس معاون CDC معتقد است پیچیدگی‌های زیادی وجود دارد که باید منتظر پاییز بمانیم.

۶- تعداد کل مبتلایان در دنیا ۶۹۸۱۴ نفر گزارش شده است:

تعداد کل موارد مرگ ۲۶۳ نفر

تعداد مبتلایان سه روز گذشته ۳۹۴۷ نفر

تعداد موارد مرگ در سه روز گذشته ۲۵ نفر

بیشترین تعداد مبتلایان جدید به ترتیب شیلی (۸۷۱ نفر)، انگلیس (۶۹۲ نفر)، مکزیک (۴۳۲ نفر)، استرالیا (۴۲۳ نفر)، کانادا (۲۷۵ نفر)، آرژانتین (۱۷۸ نفر)، ژاپن (۱۵۸ نفر) و بیشترین موارد مرگ از آرژانتین ۱۴ نفر گزارش شده است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۷

- ۱- مقامات رسمی آمریکا اعلام کردند که بیش از یک میلیون نفر از مردم آن کشور به ویروس H1N1 آلوده شده‌اند. این در حالی است که کشور در فصل شیوع آنفلوآنزا به سر نمی‌برد. رئیس CDC اعلام کرده این در حالی است که هنوز هم منتظر افزایش روز افزون موارد این بیماری در کشور هستیم.
- هفته گذشته ۸۰۰۰ مورد جدید در آن کشور رخ داده است که در مقایسه با هفته‌های قبل بیشترین تعداد بوده است.
- ۲- سازمان جهانی بهداشت تعداد جدید موارد بیماری را ۶۷۰۰۰ و تعداد موارد مرگ را ۳۰۰ مورد اعلام کرده است.
- ۳- خانم ان شوکت رئیس CDC آمریکا همچنین اعلام کرده است CDC هنوز در مورد واکسیناسیون مردم در سطح وسیع در آمریکا تصمیم نگرفته است ولی از مسئولین بهداشت همه ایالت‌ها خواسته تا برای انجام این کار آمادگی لازم را فراهم آورند.
- ۴- چین اعلام کرده داروی اوسلتامیویر را تحت لیسانس کمپانی Roche سوئیس در دست تولید دارد. این کشور همچنین اعلام کرده که واکسن H1N1 را نیز تولید کرده که تا ۱۴ روز آینده

- نتایج Safety Test آن اعلام خواهد شد. و دو ماه بعد از آن آماده ورود به بازار است (سپتامبر).
- ۵- WHO اعلام کرد ظرف هفته‌ها و ماه‌های آینده بیماری به مراتب گسترش بیشتری پیدا خواهد کرد. تجربه پاندمی‌های گذشته نشان داده بیشترین حجم بیماران در جهان در سال اول پاندمی مشاهده خواهد شد و بیشترین عوارض آن هم مربوط به همان سال اول است.
 - ۶- WHO از کشورها خواسته است به هر ترتیب که می‌توانند نظام آزمایشگاهی خود را تقویت کنند، بگونه‌ای که در کوتاهترین زمان قادر به تشخیص ویروس (تعیین خصوصیات ژنتیک و آنتی ژنیک و حتی حساسیت آن نسبت به داروها باشند).
 - ۷- این سازمان همچنین اعلام کرده که ممکن است موارد غیرمعمول و همچنین همه‌گیری‌های کانونی این بیماری در بعضی مناطق رخ دهد که با مرگ و میر بالا همراه باشد و لازم است که این موارد به دقت مورد بررسی همه جانبه قرار گیرد و گزارش شود. این موارد از آن جهت اهمیت دارد که می‌توانند یکباره باعث تغییرات مهمی در اپیدمیولوژی بیماری شوند.
 - ۸- WHO از کشورها خواسته است حداقل ۱۰۰ مورد اولیه بیماری با ذکر جزئیات اپیدمیولوژیک را به آن سازمان گزارش کنند.

۹- یک فستیوال موزیک چند روز قبل در انگلستان برگزار شد که ۱۷۰۰۰۰ نفر در آن شرکت کرده بودند. سیستم بهداشتی در بدو ورود افراد به فستیوال برنامه غربالگری علائم آنفلوآنزا را گذاشت که هرکس علامت داشت، توصیه کردند که وارد فستیوال نشود و بدین ترتیب از بین افراد غربالگری شده ۳ مورد ابتلا پیدا کردند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۸/۴/۸۸

- ۱- آرژانتین یکی از کشورهای است که موارد بیماری در آن بطور ناگهانی افزایش یافته (حدود ۱۵۰۰۰ نفر) و مرگ و میر بیماری هم در آن کشور زیاد است (در حال حاضر بیشترین موارد مرگ و میر مربوط به قاره آمریکای جنوبی است).
- ۲- اندونزی چند مورد ابتلای به آنفلوآنزای H1N1 گزارش کرده است که همگی وارده بوده‌اند. خطر اندونزی تداخل ویروس‌های آنفلوآنزای پرنده‌گان با این ویروس وقوی‌تر شدن آن است.
- ۳- آخرین آمار اعلام شده در منطقه مدیترانه شرقی به شرح زیر است:

تعداد کل مبتلایان منطقه مدیترانه شرقی	۲۵۱ نفر
عربستان سعودی	۶۲ نفر
مصر	۵۰ نفر
کویت	۲۶ نفر
لبنان	۲۵ نفر
امارات متحده عربی	۸ نفر
یمن	۶ نفر
بحرین	۱۵ نفر

۴- WHO از کشورها خواسته است به طور مرتب مردم را در جریان آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزا بگذارند تا مردم و مسئولین روز به روز آماده تر شوند.

۵- WHO از کشورها خواسته در National Plan آنفلوآنزای پاندمیک خود تجدید نظر نمایند و خود را برای پذیرش حجم زیاد بیمار آماده کنند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۰/۴/۸۸

۱- از زمان شروع پاندمی تاکنون برآورد می شود که حدود دو میلیون و سیصد هزار نفر از مکزیک خارج شده و به حدود ۱۰۰۰ شهر جهان مسافرت کرده اند. چهار پنجم این مسافرت ها به امریکا بوده و دقیقا این موضوع نشان می دهد که الگوی گسترش این بیماری از تعداد این مسافرتها به امریکا و ۱۶۴ کشور دیگر جهان تبعیت می کند.

بیشترین مسافرتها به ۱۱ شهر امریکا بوده و دقیقا بیشترین تعداد بیماران مربوط به این ۱۱ شهر بوده اند که در راس آنها شهر لوس آنجلس قرار دارد که ایرانیان مقیم امریکا، بیشتر ساکن آن منطقه هستند.

۲- مسئولین آرژانتینی روز سه شنبه اعلام کرده اند که به دلیل گسترش سریع و غیر قابل انتظار این بیماری و مرگ ۳۵ نفر در آن کشور قصد دارند مدارس پایتخت و ایالت های همجوار آن را تعطیل کنند. تعطیلی مدارس دو هفته زودتر از موعد همیشگی تعطیلات میان ترم مدارس شروع شده و یک ماه طول خواهد کشید. شهردار بوئنس آیرس از دانش آموزان خواسته که حتی الامکان از خانه های خود خارج نشده و در اماکن عمومی تجمع نکنند و از والدین

دانش آموزان خواسته تا در این امر بطور فعال مشارکت کنند. البته در مورد سایر مراکز تجمعی مثل مراکز خرید، سینما، تئاتر و رستوران تصمیم گرفته شده که آنها کماکان مثل گذشته به کار خود ادامه دهند. تعداد کل مبتلایان در این کشور تاکنون ۱۵۸۷ نفر بوده است.

۳- آقای اوباما با مسئولین وقت CDC که در سال ۱۹۷۶ باعث شدند اعلام شود به زودی پاندمی ایجاد خواهد شد و به همین دلیل یک پنجم مردم امریکا را واکسینه کردند و بعد پاندمی ایجاد نشد و مردم بخاطر عوارض واکسن (عمدتا ۵۰۰ مورد مرگ گیلن باره) کلی سروصدا کردند، جلسه‌ای داشته و درس‌های آموخته شده از آن زمان را مورد بحث قرار داده و نتیجه این جلسه که با ۶ نفر از صاحب نظران اجرایی فعلی و افراد مسئول در آن زمان بوده این شده است که همگی تلاش کنند میزان آمادگی در کشور افزایش یابد و نظرها بر این است که در آینده با موارد شدیدتری از بیماری روبرو خواهیم بود.

۴- تعداد موارد بیماری در استرالیا ظرف یک هفته ۴ برابر شد و به همین دلیل دولت تصمیم گرفته ذخیره داروی خود را افزایش دهد.

۵- اولین مورد مقاومت به داروی اوسلتامیویر روز گذشته از کشور دانمارک گزارش شد.

۶- در استرالیا اخیرا ماسک مخصوصی با نام تجاری Bio Mask تهیه شده که ظاهرا با استفاده از این ماسک وقتی فرد در معرض آنفلوآنزای نوع A قرار می‌گیرد، ظرف چند ثانیه ویروس از بین می‌رود. البته این ماسک را برای پرسنل خط اول (پرسنل بهداشتی درمانی) و کودکان در نظر گرفته‌اند و فعلا استفاده عمومی مورد ملاحظه آنها نیست.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۱۴

- ۱- دو مورد دیگر از مقاومت به داروی ضد ویروسی اوسلتامیویر از هنگ کنگ و ژاپن گزارش شد. نفر اول یک دختر ۱۴ ساله که از آمریکا به هنگ کنگ آمده و نفر دوم یک فرد ژاپنی که در حال دریافت اوسلتامیویر برای پروفیلاکسی بوده که مبتلا به بیماری شده است.
- ۲- ایتالیا از یک Outbreak در میان ۱۴ نفر از پرستاران یک بیمارستان در جنوب شرقی آن کشور خبر داد.
- ۳- تعداد مبتلایان در آمریکا به ۳۴۰۰۰ نفر و تعداد موارد فوت به ۱۷۰ نفر رسید. امریکا ظرف دو روز گذشته بیش از ۶۱۸۵ مورد جدید داشته که با ۴۳ مورد مرگ جدید همراه بوده است
- ۴- کانادا ۴ مورد مرگ جدید ناشی از آنفلوآنزای H1N1 گزارش کرده است. تاکنون در این کشور ۸۵۶۳ مورد بیماری به ثبت رسیده که ۶۶۱ نفر آنها بستری شده‌اند. به نظر می‌رسد حدود ۷٪ تا ۸٪ مبتلایان ثبت شده در این کشور نیاز به بستری پیدا کرده‌اند.
- ۵- تعداد موارد ابتلا در شیلی به سرعت در حال افزایش است و ظرف دو روز گذشته با بیش از ۱۲۰۰ مورد افزایش، ۱۶ مورد مرگ

داشته است. علت میزان بالای مرگ و میر در شیلی و آرژانتین معلوم نشده است.

- ۶- تعداد کل مبتلایان به ۸۹۹۲۱ مورد در جهان (در ۱۲۵ کشور) رسیده، تعداد کل موارد مرگ ۳۸۲ نفر بوده است.
- ۷- ۵۰ کشور جهان در مکزیک برای آنفلوآنزای H1N1 یک گردهمایی بزرگ با شرکت وزرای بهداشت آن کشورها برگزار کردند که خانم مارگارت چان در آن اجلاس سخنرانی کردند. خانم چان تاکید کردند هیچ محدودیتی برای مسافرت به مکزیک و هیچ کشور جهان در حال حاضر وجود ندارد. و این کار نه باعث محافظت جان مردم و نه باعث مهار این بیماری خواهد شد.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۰

۱- حدود ۴ روز است که WHO خبر جدیدی راجع به آنفلوآنزا و تعداد مبتلایان جدید منتشر نکرده است.

۲- آمریکا امروز گزارش یک تحقیق را منتشر کرده که نشان می‌دهد افراد چاق بیشتر به فرم‌های شدید آنفلوآنزای H1N1 مبتلا شده‌اند. دو تفسیر ارائه کرده‌اند اول آنکه افراد چاق به دلیل آنکه ظرفیت ریه کمتری دارند (مثل آسمی‌ها هستند) شانس ابتلای بیشتری دارند. فرضیه دوم معتقد است این موضوع مصداق ندارد. زیرا اگر چنین بود، باید در آنفلوآنزای فصلی هم افراد چاق بیشتر به فرم‌های شدید بیماری مبتلا می‌شدند. در حالی که چنین نیست. آمبولی ریه و نارسایی کلیه از عوارض شدیدی بوده که این افراد دچار شده‌اند.

۳- آمریکا تصمیم گرفته که ۱۰۰ میلیون دوز واکسن H1N1 را در ابتدای پاییز در صورت امکان برای گروه‌های زیر تزریق کند: کودکان مدرسه‌ای- نوجوانان مبتلا به بیماری زمینه‌ای- خانم‌های باردار- کارکنان سیستم بهداشتی درمانی. وزیر بهداشت آمریکا به مسئولین بهداشتی ۵۰ ایلات اعلام کرده خود را برای این عملیات آماده کنند. مقامات بهداشتی آمریکا اعلام کرده‌اند پاییز امسال برای آنفلوآنزا هولناک خواهد بود (This fall is daunting) و باید

مردم خود را برای تعطیلی‌های مکرر مدارس آماده کنند. مخصوصاً والدین دانش‌آموزان. بنیاد اوپاما هم اعلام کرده آنفلوآنزای خوکی خود را آماده می‌کند که پاییز امسال فاجعه‌ای را رقم بزند. آیا آماده مقابله هستید؟

۴- تعداد مبتلایان در آمریکا ظرف هفته اخیر از ۳۴۰۰۰ به ۳۷۰۰۰ نفر و تعداد مرگ از ۱۷۰ به ۲۱۱ نفر رسیده است.

۵- وزیر بهداشت افغانستان می‌گوید که ۹ نفر از سربازان امریکایی مستقر در آن کشور مبتلا به آنفلوآنزا شده و سه نفر هم در زندان آن کشور مبتلا شده‌اند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۲

۱- حدود یک هفته است که خبر جدیدی از تعداد مبتلایان توسط WHO منتشر نشده است.

۲- آخرین اخبار مربوط به بیماری در منطقه EMRO در ۳ روز پیش است (۱۱ جولای) که تعداد کل مبتلایان ۵۵۹ نفر می‌باشد. تاکنون هیچیک از کشورهای این منطقه مورد مرگ گزارش نکرده‌اند. بیشترین تعداد مربوط به عربستان سعودی (۱۴۹ نفر)، مصر (۹۰ نفر)، فلسطین (۷۱ نفر)، لبنان (۵۳ نفر) و کویت (۴۲ نفر) است. مبتلایان افغانستان هم ۱۴ نفر شده‌اند. قطر ۲۳ مورد و امارات هم کماکان ۸ مورد از کل ۵۵۹ مورد گزارش شده است. ۱۲۱ مورد انتقال محلی صورت گرفته و بقیه مسافر وارده بوده‌اند.

۳- مسافرت تیم‌های ورزشی به کشورهایی که درگیر هستند محدود شده است.

۴- موارد ابتلای به بیماری و مرگ ناشی از آن در تایلند افزایش یافته و وزارت بهداشت تایلند درخواست خرید دو میلیون دوز واکسن H1N1 برای مردم کشور خود داده که با توجه به فقیر بودن کشور به نظر می‌رسد مشکل آنها جدی‌تر باشد. نخست وزیر آن کشور اعلام کرده است که من متقاعد شده‌ام موارد ابتلا در کشور ما به

دهها و صدها هزار نفر رسیده و باید مردم این بیماری را خیلی جدی بگیرند.

۵- آمریکا یک میلیارد دلار دیگر (علاوه بر یک میلیارد دلار قبلی) برای خرید واکسن H1N1 اختصاص داده و کنگره به آقای اوباما اعلام کرده که حفظ سلامت امریکاییان اولویت درجه اول کنگره است و شما به عنوان رییس جمهور هر اقدامی بخواهید انجام دهید، مورد تایید کنگره خواهد بود.

۶- مقامات رسمی بهداشتی امریکا اعلام کرده‌اند، ظرف ماههای آینده بیماری در این کشور با سرعت و شدت بیشتری گسترش خواهد یافت.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۳

- ۱- هنوز هم اخبار جدید افزایش موارد بیماری توسط WHO اعلام نشده و ظاهراً قرار است از این پس به صورت هفتگی منتشر شود. فقط در چند کشور که همه‌گیری وسعت زیادی پیدا کرده است، احتمال دارد به صورت روزانه یا دو روز یک بار باشد.
 - ۲- ظرف چند روز اخیر بیشترین موارد ابتلا مربوط به انگلستان، برزیل، کلمبیا، مکزیک، فیلیپین و تایلند بوده که اطلاعات دقیق تعداد موارد منتشر نشده است.
 - ۳- در عربستان سعودی در یک مدرسه بین‌المللی ۲۰ دانش‌آموز مبتلا به بیماری شده‌اند که مدرسه بلافاصله تعطیل شده است.
 - ۴- مدیرکل تحقیقات واکسن WHO (خانم ماری پل کینی) اعلام کرده که همه کشورها برای تهیه واکسن H1N1 که در ماه سپتامبر در دسترس خواهد بود، باید تا دیر نشده اقدام کنند.
- خانم ماری پل توصیه کرده‌اند حداقل باید برای کادر بهداشتی درمانی (در راس لیست)، خانم‌های باردار و افرادی که بیش از ۶ ماه است از یکی از بیماری‌های زمینه‌ای یاد شده رنج می‌برند در اولویت قرار گیرند. ولی کشورها می‌توانند برای خود اولویت‌های دیگری تعیین نمایند. وی گفته است: بیشترین توجه باید به بچه‌ها مخصوصاً بچه‌های

مدارس که مهمترین عامل تشدید کننده پاندمی هستند، شود (به آنها Amplifier می‌گویند).

- ۵- دانشمندان نشان داده‌اند که آسیب بافت ریه در آنفلوآنزای H1N1 حتی در موارد خفیف هم بیشتر از آنفلوآنزای فصلی است (علی‌رغم اینکه در این بیماری دارو استفاده می‌شود و در آنفلوآنزای فصلی استفاده نمی‌شود). آنها اعلام خطر کرده‌اند که در پاییز و زمستان ممکن است این دو ویروس ژنهای خود را به همدیگر بدهند (در اثر عفونت همزمان) و یکباره ویروس تواناتر و مرگبارتر شود و قدرت سرایت آن هم افزایش یابد.
 - ۶- میزان مرگ و میر ناشی از آنفلوآنزا در آرژانتین در حال حاضر به ۱۶٪ رسیده است و این بسیار بالاتر از حد انتظار است. زیرا موج اول پاندمی نباید مرگ و میر بالا داشته باشد. البته مقامات بهداشتی بین‌المللی معتقدند که مسئولین بهداشتی آرژانتین برای مواجهه با پاندمی آمادگی خوبی نداشته‌اند. آرژانتین به همین خاطر مدارس را به مدت یک ماه تعطیل اعلام کرده است (تعطیلات دو هفته‌ای میان ترم را دو هفته دیگر ادامه داده است).
- وزارت بهداشت آرژانتین اعلام کرده است تاکنون ۲/۹ میلیارد دلار بابت همه‌گیری در آن کشور هزینه کرده است.

۷- صاحب نظران بهداشتی اعلام کرده اند که احتمالاً شروع آنفلوآنزای H1N1 در میان خوک های قاره آسیا بوده و سپس ویروس به انسان در آمریکای شمالی و مرکزی منتقل شده است. این تئوری جدید قویاً مورد ملاحظه قرار گرفته است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۴

۱- مقاله ای توسط مجله BMJ منتشر شده که حاوی نکات بسیار مهمی بوده و CDC آمریکا آن را به عنوان کد مورد استفاده قرار داده است. در این مقاله اشاره شده است که احتمال نوترکیبی ویروس H1N1 با ویروس آنفلوآنزای فصلی بسیار زیاد است که میزان مورتالیتی و قابلیت سرایت آن را بیشتر خواهد کرد (پاییز امسال). نکته دوم در این مقاله این است که آمارهای فعلی WHO به احتمال زیاد Bias جدی دارد و لازم است که کشورها به سرعت نظام مراقبت بیماری آنفلوآنزای خود را تقویت نمایند. در غیر این صورت تغییرات مورتالیتی و قابلیت سرایت ویروس به سرعت قابل شناسایی نخواهد بود. این مسئله بسیار مهم است.

۲- خانم مارگارت چان گفته است که حتی اگر واکسن H1N1 در ماه سپتامبر هم آماده شود، باز هم نمی توان درخصوص ایمنی آن با اطمینان اظهار نظر کرد و حداقل ۲ تا ۳ ماه برای این کار زمان لازم است.

۳- معاون درمان وزیر بهداشت انگلستان اعلام کرده است که در زمستان امسال احتمالاً یک سوم جمعیت انگلستان به آنفلوآنزای

- خوکی مبتلا خواهند شد و احتمالاً تا ۵ سال این ویروس به چرخش خود در کشور ادامه خواهد داد.
- ۴- انجمن ریه امریکا اعلام کرده است که در کمپهای تابستانی دانش‌آموزی و دانشجویی نباید بیماران مبتلا به آسم حضور یابند. رئیس انجمن ریه امریکا می‌گوید: نگرانی ما هرجایی که بچه‌ها با هم، هم‌اتاقی می‌شوند وجود دارد.
- ۵- بیشترین موارد فوت در چند روز گذشته در تایلند (۲۱ نفر) بوده است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۵

- ۱- وزرای بهداشت ۶ کشور امریکای جنوبی روز گذشته در بوئنس‌آیرس دور هم جمع شدند تا استراتژی‌های دفاع در برابر آنفلوآنزای پاندمیک را تعیین کنند. این بیماری تاکنون باعث مرگ ۲۰۰ نفر از ساکنین این کشورها شده است. در این میان آرژانتین بیشترین آسیب را دیده است. شیلی هم وضعیتی شبیه آرژانتین ولی با مرگ و میر کمتر دارد.
- آنها در اظهارات خود اختلاف نظرهای زیادی داشتند. وزیر بهداشت اروگوئه معتقد بود این بیماری خیلی خوش‌خیم است، در حالی که وزیر بهداشت شیلی اعلام کرد این بدترین اپیدمی آنفلوآنزا در ۵۰ سال اخیر بوده است. از طرف دیگر، نباید موضوع موتاسیون را فراموش کرد. آنفلوآنزای سال ۱۹۱۸ هم در ابتدای امر همین چهره را داشت و بعداً باعث مرگ میلیون‌ها نفر شد.
- وزیر بهداشت برزیل هم اعلام کرد که هر کار می‌خواهیم انجام دهیم باید با سرعت انجام گیرد.
- ۲- بولیوی واکسیناسیون آنفلوآنزای فصلی را در سطح وسیع انجام می‌دهد. آنها اعلام کرده‌اند که ما علی‌رغم اینکه می‌دانیم این

- واکسن در پیشگیری از H1N1 تاثیری ندارد اما تصمیم گرفته ایم این کار را انجام دهیم.
- ۳- همه گیری در برخی از ایالت های جنوبی مکزیک مثل چیاپاس از حد کنترل خارج شده و عملاً اقدام خاصی حتی برای ثبت بیماران هم صورت نمی گیرد.
- ۴- در کانادا دستور داده شده تا کمپ های تابستانی دانش آموزی لغو شود. مواردی از همه گیری در اردو گاه های تابستانی دانش آموزی در آن کشور رخ داده است (در یک کمپ ۱۲۷۵ نفری ۲۲۷ نفر مبتلا شده اند).
- ۵- ما نیز به آموزش و پرورش اعلام کرده ایم که تمام اردوها باید با هماهنگی مرکز بهداشت شهرستان و تحت مراقبت باشد. دانش آموزان مبتلا به آسم و بیماری های قلبی و ریوی را هم از شرکت در اردو ممنوع کرده ایم. آموزش و پرورش هم به ادارات استانی خود اعلام کرده است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۲

- ۱- هنوز هم سایت WHO تعداد کل موارد ابتلا را از تاریخ ۶ جولای به بعد اعلام نکرده است. اما با آخرین اطلاعات به دست آمده در ژاپن یک باره افزایش موارد چشمگیری رخ داده و تعداد از حدود ۱۷۰۰ نفر به ۳۶۳۶ نفر رسیده است (دو هزار نفر افزایش). در شیلی هم یک افزایش ۳۰۰۰ نفری ظرف یک هفته گزارش شده است. تعداد کل مبتلایان آمریکا به ۴۰۰۰۰ نفر رسیده است.
- ۲- تعداد موارد در EMRO تا روز ۱۵ جولای به ۷۱۴ مورد رسیده است. در عربستان سعودی به ۳۲۲ نفر (از ۳ روز قبل گزارش نداریم)، مصر ۱۰۸ نفر، فلسطین ۷۸ نفر، لبنان ۷۲ نفر و کویت ۴۴ نفر رسیده است.
- ۳- در کانادا عده ای از مردم از دولت خواسته اند چنانچه واکسن H1N1 در دسترس قرار گرفت، اول باید همه کانادایی الاصل ها واکسینه شوند (Firs Nation) و سپس مردم فقیر و کسانی که بیماری زمینه ای دارند. ولی وزیر بهداشت کانادا زیر بار نرفته و گفته توزیع واکسن بر مبنای خطری است که مردم را تهدید می کند (افرادی که بیشترین خطر را دارا هستند، باید اول واکسینه شوند).

۴- با توجه به اینکه واکسن حدود دو ماه دیگر در دسترس قرار خواهد گرفت، ولی در امریکا هنوز مجوز نخواهند داشت تا برنامه واکسیناسیون را به صورت داوطلبانه در پاییز شروع کنند. این به معنای آن است که هدف Protection همگانی نیست. قرار است ظرف همین روزها کمیته مشورتی وزارت بهداشت گروههای هدف را تعیین کند. کمیته همچنین تعیین خواهد کرد که کدام گروهها در قدم اول باید واکسینه شوند (احتمالاً کارکنان بخش بهداشت و درمان).

۵- رئیس CDC اعلام کرده موج جدید آنفلوآنزا در پاییز در راه است و به احتمال زیاد امسال آنفلوآنزای فصلی هم زودتر از موعد شروع خواهد شد (معمولاً در اواخر پاییز باید شروع شود، ولی امسال احتمال دارد زودتر باشد).

۶- خانم شوکت رییس CDC گفته جوانانی که با ناراحتی شدید تنفسی در ICU های کشور بستری هستند، بسیار زیاد شده است (در آنفلوآنزای فصلی جوانان کمتر به فرمهای شدید که نیاز به ICU داشته باشد، مبتلا می شوند). جوانان بیشتر به فرمهای شدید و مرگبار بیماری دچار شده اند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۸

۱- WHO اعلام کرده در کشورهایی که به شدت گرفتار هستند دیگر شمارش تعداد موارد بیماری امکان پذیر نمی باشد اما پایش روند بیماری باید کماکان ادامه داشته باشد. در این وضعیت دیگر گزارش موارد معمول بیماری مورد نظر نبوده و فقط موارد غیر معمول آن (مثلاً وقتی خوشه ای از موارد بیماری رخ می دهد یا خوشه ای از موارد بیماری که همه نیاز به بستری پیدا کرده اند و یا اشکال بالینی غیر معمول بیماری) گزارش می شوند.

۲- بعضی از کمپانی های تولید واکسن اعلام کرده اند قادر به تولید واکسن به میزان پیش بینی شده نیستند. زیرا تکثیر ویروس در تخم مرغ آنطور که انتظار داشته اند نبوده و از WHO خواسته اند، نمونه های بیشتری از ویروس به کمپانی ها تحویل دهند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۳۰

۱- اعضای کمیته مشورتی CDC این هفته ملاقاتی با یکدیگر دارند تا دستورالعمل دقیقی برای گروههای پرخطر در معرض آنفلوآنزا تهیه کنند. ظاهر امر این است که تظاهرات غیر معمول و شدید و مرگبار بیماری در این گروه باعث این کار شده است. به عنوان مثال یک خانم باردار امریکایی این هفته دچار Premature Labour شده که فرزندش ۱۴ هفته زودتر به دنیا آمده و در Incubator در وضع بحرانی قرار داشت.

۲- CDC همچنین گزارش کرده است که شدیدترین عوارض آنفلوآنزای H1N1 در گروههای پرخطر در خانمهای باردار مشاهده شده است و هرچند آنفلوآنزای فصلی هم برای خانمهای باردار پرعارضه و خطرناک است، ولی شدت آن با این آنفلوآنزا قابل مقایسه نیست.

CDC همچنین اعلام کرده هر خانم بارداری که با تب و علائم تنفسی مراجعه می کند باید فوراً تحت مراقبت قرار گیرد و باید بلافاصله به پزشک خود اطلاع دهد.

CDC همچنین توصیه کرده است که چنانچه واکسن H1N1 در دسترس قرار گیرد، خانمهای باردار باید بلافاصله واکسینه شوند.

۳- بررسی های دولت انگلستان نشان می دهد که پاندمی آنفلوآنزای H1N1 بر اقتصاد آن کشور ۷/۵٪ تاثیر منفی داشته است. و این باعث می شود خروج آن کشور از بحران اقتصادی جهانی نیز با تاخیر مواجه شود (برآورد دولت انگلستان این است که یک سوم مردم کشور مبتلا به آنفلوآنزای H1N1 خواهند شد. از هر هزار نفر مبتلا ۴ نفر جان خواهند باخت (تعداد موارد مرگ در انگلستان ۶۵۰۰۰ نفر برآورد شده است).

هم اکنون هم پاندمی باعث شده میزان مسافرت های توریستی به انگلستان به شدت کاهش یابد. در حال حاضر ۶۵۲ بیمار در انگلستان در بیمارستان بستری هستند که حال ۵۳ نفر آنها وخیم است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۳

- ۱- بسیاری از کشورها که تعداد مبتلایان زیاد شده، ترجیح داده‌اند به‌جای گزارش موارد بیماری Trend بیماری را گزارش کنند و بدین وسیله روند پاندمی را پایش نمایند.
- ۲- در اکثریت قریب به اتفاق کشورها، بخش قابل توجهی از مبتلایان را جوانان و نوجوانان تشکیل می‌دهند و سن میانه ابتلا بین ۱۲ سال تا ۱۷ سال بوده است. اما در میان بستری شدگان و فوت شدگان، سن بالاتر بوده است (اکثر موارد مرگ در افراد بالای ۶۵ سال) ولی هنوز چهره کامل پاندمی بطور دقیق معلوم نشده است. در اغلب کشورها شروع بیماری از مدارس بوده، مگر کشورهایی که در حال حاضر مدارس در ایام تعطیلات به سر می‌برند. شایع‌ترین بیماری زمینه‌ای که منجر به افزایش بستری و مرگ شده، آسم بوده است. چاقی بیش از حد هم روز به روز بیشتر خود را به عنوان یک ریسک فاکتور عمده نشان می‌دهد.
- ۳- مسئولین بهداشتی آمریکا اعلام کردند حدود ۴۰٪ مردم آن کشور در طی همین سال مبتلا به بیماری خواهند شد.

البته امریکایی‌ها توضیح داده‌اند، مبنای برآورد ابتلای ۴۰٪ جامعه در طی ۲ سال برای آنفلوآنزای فصلی صادق است و برای آنفلوآنزای H1N1 این میزان را باید دو برابر برآورد کرد. در حال حاضر درصد مبتلایان در آمریکا بیش از هر کشور دیگری در جهان است، ولی سیستم ثبت و گزارش دهی به قوت آمریکا نیست.

۴- مسئولین ۵ کارخانه تولید واکسن اعلام کرده‌اند که اولین دوزهای واکسن مهر و آبان آماده خواهد شد (۱۶۰ میلیون دوز). اما در ماه آگوست اولین آزمایش‌های انسانی روی واکسن شروع می‌شود. آمریکا برآورد کرده موارد مرگ ناشی از این پاندمی در آن کشور بین ۹۰۰۰۰ تا چند صد هزار نفر باشد (البته اگر واکسن نتواند موثر واقع شود).

۵- در آنفلوآنزای فصلی هر سال علی‌رغم دریافت واکسن، ۳۶۰۰۰ نفر در آمریکا جان خود را در ارتباط با این بیماری از دست می‌دهند (خود آمریکا اعلام کرده در این مورد Underestimation به دلیل ضعف سیستم ثبت مرگ زیاد است). مسئولین CDC می‌گویند: حقیقتاً پیش‌بینی موارد ابتلا و بستری و مرگ این آنفلوآنزا دشوار است.

- ۶- سازمان جهانی بهداشت تعداد مبتلایان به این آنفلوآنزا را ظرف دو سال آینده حدود دو میلیارد نفر برآورد کرده است.
- آقای فوکودا در گفتگو با آسوشیتدپرس اعلام کرده است این پاندمی تازه در اول راه است، چند صد هزار یا حتی چند میلیون نفر بسیار کمتر از آن چیزی است که باید منتظر آن باشیم.
- ۷- تعداد موارد ابتلای ثبت شده در کانادا به بیش از ۱۰۰۰۰ نفر و موارد مرگ به ۵۰ نفر رسیده و ۱۱۱۵ نفر تاکنون در بیمارستان‌های کانادا بستری شده‌اند (بیش از ۱۱٪). تمام ایالت‌های کشور گرفتار شده‌اند. نسبت ابتلای مردها مختصری کمتر از زنها بوده است.
- اطلاعات مربوط به بیماران بستری شده این کشور تاکنون انتشار نیافته است. اما تاکنون معلوم شده، سن متوسط ابتلا ۲۱ سال بوده است. اطلاعات تهیه شده از ۹۴۵ بیمار بستری در آن کشور نشان داده ۵۱ نفر از مبتلایان بیماری قلبی، ۷۵ نفر دیابت، ۲۶ نفر بیماری کلیوی، ۱۳۸ نفر بیماری ریوی عمدتاً شامل آسم، ۵۶ نفر ایمنوساپرشن داشتند. ۲۲ نفر خانم باردار مبتلا شناسایی شده که ۱۸ نفر (۸۱٪) بستری شده‌اند. بستری شدگان در ICU هم بیشتر خانم‌ها بوده‌اند.
- ۸- تعداد مبتلایان ژاپنی گزارش شده حدود ۵۰۰۰ نفر شده است و هر ۴۷ ایالت آن کشور گرفتار شده‌اند.

- ۹- تعداد مبتلایان منطقه EMRO به ۹۵۲ نفر رسیده است. عربستان چند روز است که دیگر موردی گزارش نمی‌کند (به نظر می‌رسد سیاست گزارش‌دهی خود را تغییر داده است).
- بیشترین افزایش موارد مربوط به امارات بوده که یک باره از ۸ نفر به ۷۹ نفر رسیده است. بحرین به ۵۲ نفر و مصر به ۱۵۷ نفر و کویت به ۶۸ مورد رسیده است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۵

- ۱- تعداد کل مبتلایان به بیماری در منطقه EMRO به ۱۰۲۸ نفر رسیده است. عربستان سعودی دیگر گزارش نمی‌دهد. افزایش موارد عمدتاً مربوط به مصر و کویت و لبنان است.
- ۲- در آخرین Estimation Projection انجام شده توسط CDC در رابطه با بیماری در آمریکا تعداد مبتلایان تا پایان سال ۲۰۱۰ حدود ۴۰٪ جمعیت کشور برآورد شده است (مگر آنکه واکسن در سطح وسیع در کشور در دسترس قرار گیرد). این تعداد دقیقاً دو برابر موارد آنفلوآنزای فصلی خواهد بود و تاکید شده پروژه تهیه واکسن با سرعت دنبال شود. CDC اعلام کرده موارد بیماری در آن کشور در پاییز بطور انفجاری افزایش خواهد یافت و علت آن را هم باز شدن مجدد مدارس ذکر کرده است. بر اساس این Estimation موارد مرگ حدود ۹۰۰۰۰ نفر برآورد شده است (این در حالی است که موارد مرگ در اثر آنفلوآنزای فصلی طی این مدت ۳۶۰۰۰ نفر تخمین زده شده است).

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۶

- ۱- تعداد مبتلایان در منطقه مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت به ۱۱۰۴ نفر رسیده است (این در حالی است که عربستان گزارش نمی‌کند). بیشترین افزایش موارد مربوط به بحرین، اردن، ایران و عراق بوده است. در عراق تاکنون ۳۶ مورد گزارش شده است.
- ۲- WHO امروز اعلامیه جدیدی صادر کرده است و ۱۳۴۵۰۳ مورد ثبت شده از کل جهان گزارش کرده که از این تعداد در منطقه آمریکا ۸۸۰۰۰، اروپا ۱۶۵۵۶، جنوب شرق آسیا ۷۳۵۰، منطقه غرب اقیانوس آرام ۲۱۵۰۰ نفر گزارش شده و کل موارد مرگ را هم ۸۱۶ نفر تاکنون اعلام کرده است که اکثریت آنها در مناطق آمریکای شمالی و مرکزی و جنوبی جان باخته‌اند. کل اروپا فقط ۳۴ مورد مرگ تا به حال داشته است.
- ۳- CDC اعلام کرده اگر واکسن H1N1 نتواند موثر واقع شود و یا Safe نباشد ممکن است صدها هزار نفر در آمریکا جان خود را از دست بدهند و این در حالی است که بعضی کشورهای اروپایی تصمیم گرفته‌اند واکسن را بدون اخذ مجوز استفاده کنند (این اولین بار است که به استقبال چنین خطری می‌روند).

از سوی دیگر، آقای فوکودا از این اقدام کشورهای اروپایی به شدت انتقاد کرده است و اعلام کرده که در بعضی حیطه‌ها می‌توان منافع اقتصادی را مورد ملاحظه قرار داد، اما عرصه‌هایی هم هست که هرگز نباید به فکر منافع اقتصادی بود. قاعده این است که واکسن ظرف چند هفته تا چند ماه روی تعدادی از مردم تست شود. و چنانچه بی‌خطری و اثربخشی آن ثابت شد، برای استفاده عمومی مجوز بگیرد.

۴- یک تحقیق در امریکا صورت گرفته و از والدین دانش آموزان سوال شده که فکر می‌کنند کدام راه برای حفظ جان فرزندان آنها در ایام مدرسه در برابر آنفلوآنزا بهتر است، اکثرا جواب داده‌اند "واکسیناسیون" بهترین راه است ولی اگر واکسن در دسترس نباشد، بهترین راه آن است که کلاس‌های درس تعطیل شود. هرچند برای والدین مشکلات عدیده ایجاد می‌کند. مطالعه نشان داده است که والدین دانش آموزان به دقت به توصیه‌های بهداشتی توجه می‌کنند.

۵- تحقیق دیگری نشان داده است که تنها یک سوم مردم امریکا مایل به استفاده از واکسن هستند. آنها گفته‌اند ما فکر نمی‌کنیم در اثر ابتلای به بیماری جان خود را از دست بدهیم. ۵۶٪ مردم گفته‌اند در مورد این بیماری اصلا نگران نیستند. این در حالی است که

صاحب‌نظران معتقدند ویروس در پاییز بیماری‌زایی بیشتری پیدا خواهد کرد.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۷

۱- واکسن آنفلوآنزای فصلی امسال زودتر از موعد در دسترس قرار خواهد گرفت. امریکا ۱۱۹ میلیون دوز از این واکسن را برای شهروندان خود ذخیره کرده است. امریکا اصرار دارد در سال جاری همه کارکنان بخش بهداشت و درمان خود را برای آنفلوآنزای فصلی واکسینه کنند تا بدینوسیله آنها نتوانند عامل انتقال آنفلوآنزای فصلی به دیگران و بخصوص بیماران باشند. خانم آن شوکت گفته: امسال برای ما سلامت کارکنان بخش بهداشت و درمان و حضور آنها در عرصه مراقبت از بیماران خیلی اهمیت دارد. سال گذشته ۴۰٪ مردم امریکا علیه آنفلوآنزای فصلی واکسینه شدند و امسال CDC توصیه کرده این میزان به ۸۳٪ برسد.

۲- موج دوم آنفلوآنزا در انگلستان در راه است و صاحب نظران معتقدند دولت این کشور در طی موج اول خوب عمل نکرده و هم اکنون آمادگی کامل ندارد. کمیته فنی بدین منظور تشکیل شده و توصیه کرده است که تعداد تخت‌های ICU برای آنفلوآنزا باید دو برابر شود. تازه حتی با این پیش‌بینی که امکان فراهم کردن آن میسر است، باز هم ممکن است تخت ICU کم باشد.

یکی از مقامات ارشد بهداشتی آن کشور اعلام کرده ما باید بدترین سناریوها را که ابتلای ۵۰٪ مردم به این بیماری است در نظر بگیریم و برای آن آماده باشیم.

- ۳- در حال حاضر در انگلستان ۱۵۰۰ خط Hot line برای آنفلوآنزا کار می‌کند که قرار است به ۷۵۰۰ خط افزایش یابد (تا پاییز).
- ۴- در انگلستان همه مراکز بهداشتی دولتی هر هفته باید گزارش کنند که چقدر تحت فشار بوده و Overload بیمار داشته‌اند. در هفته بین ۸ تا ۱۵ جولای این تعداد به ۱۱۰ مرکز رسید. در حالی که هفته قبل از آن این تعداد فقط ۶ مرکز بود.
- ۵- انگلستان اعلام کرده است که وزارت آموزش و پرورش باید به دنبال سناریویی برای آموزش دانش‌آموزان در ایام تعطیل مدارس باشد و احتمال اینکه مدارس بطور کامل بسته شود، دور از ذهن نیست و باید وزارت خارجه و BBC برنامه آموزش دانش‌آموزان را هماهنگ کنند.
- لازم به یادآوری است که در حال حاضر نیز BBC روزهای تعطیل برنامه آموزشی درسی برای درس‌های مهم برای مقاطع مختلف تحصیلی دارد و زمینه‌های آن فراهم است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۱۰

- ۱- تعداد موارد ابتلای به آنفلوآنزا در افریقای جنوبی ظرف ۲ هفته دو برابر شده و اکثر مبتلایان جوان هستند. اکثریت قریب به اتفاق موارد هم خفیف است. اکثر کسانی که بستری شده‌اند مبتلا به عفونت HIV بوده‌اند و الان هم نگرانی بیشتر متوجه افراد HIV مثبت با توجه به تعداد بسیار زیاد آنها در این کشور می‌باشد.
- ۲- تعداد موارد مرگ ناشی از آنفلوآنزا در آمریکا به ۳۵۳ نفر رسیده است (از هفته گذشته تا بحال ۵۱ نفر فوت کرده‌اند) که این بیشترین تعداد از شروع پاندمی بوده و موارد بستری هم در طی این هفته بیشتر از هفته‌های قبل بوده است.
- ۳- خارج از آمریکا بیشترین موارد مرگ ناشی از آنفلوآنزا در آرژانتین رخ داده، اما بررسی‌های ویروس شناسی نشان داده هیچ موتاسیونی در ساختار ژنتیکی ویروس ایجاد نشده است.
- ۴- سازمان جهانی بهداشت با استناد به مقاله‌ای که در مجله لانست ۲۹ جولای چاپ شده و نتیجه تحقیقی است که در آمریکا انجام شده، اعلام کرده خطر ابتلا به موارد شدید این بیماری و همچنین مرگ ناشی از آن در خانم‌های باردار به مراتب بیشتر از آنفلوآنزای فصلی است. این خطر بخصوص در سه ماهه دوم و سوم حاملگی بیشتر

می‌شود. خطر مرگ جنین و سقط خود به خودی هم در خانم‌های باردار بیشتر بوده است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۱۴

- ۱- موج جدید آنفلوآنزای H1N1 در مکزیک شروع شده است. تاکنون ۱۱۰۰ نفر جدید ظرف ۵ روز به بیماری مبتلا شده‌اند. بیشترین موارد ابتلا مربوط به مناطق فقیرنشین جنوب مکزیک بوده است. تعداد موارد قبلی مکزیک حدود ۱۶۵۰۰ نفر بود که اکنون به ۱۷۵۰۰ با ۱۴۶ مورد مرگ رسیده است.
- ۲- تعداد موارد مرگ در امریکا از ۳۰۲ نفر ظرف هفته جاری به ۳۵۳ نفر رسیده است.
- ۳- دو مورد دیگر در عربستان به علت آنفلوآنزای خوکی فوت کرده‌اند که یک مورد آن یک فرد سریلانکایی بوده که جسدش در هتل پیدا شده و تشخیص آنفلوآنزای H1N1 داده‌اند.
- ۴- در عراق یک هتل به علت ورود زائران حج از عربستان سعودی و کشف مواردی از ابتلای به بیماری در مسافران، قرنطینه شد.
- ۵- سازمان جهانی بهداشت به کشورهای کانادا و مکزیک هشدار داده که از تجویز داروی اوسلتامیویر بدون نسخه پزشک که دارد رواج پیدا می‌کند اکیدا خودداری کنند. موارد مقاومت به اوسلتامیویر به سرعت در حال افزایش است.

- ۶- یک کمپانی تایوانی بدون آنکه حتی کارآزمایی بالینی تحقیق واکسن را به پایان برساند، تولید انبوه آن را شروع کرد.
- ۷- برزیل روز سه شنبه ۱۸ میلیون دوز واکسن سفارش داد (برای سال ۲۰۱۰).
- ۸- بیماری در افریقای جنوبی در حال افزایش است و صاحب‌نظران بهداشتی نگران هستند چون حدود ۱۹٪ جمعیت کشور مبتلا به عفونت HIV است و انتظار می‌رود تعداد زیادی از آنها مبتلا به آنفلوآنزا شده و نیاز به بستری شدن پیدا کنند. ظرف ۲۰ روز موارد ابتلا ۴ برابر افزایش یافته است.
- ۹- صاحب‌نظران بهداشتی به اهمیت نقش مراقبین بهداشت در مدارس در پیشگیری مخصوصا دانش‌آموزان، پیگیری و ثبت موارد غیبت و کنترل ورود دانش‌آموزان پس از بهبودی تاکید کرده و اعلام کرده‌اند پاییز امسال با توجه به افزایش انفجاری بیماری در مدارس مراقبین بهداشتی می‌توانند در پیشگیری نقش فوق‌العاده‌ای ایفا کنند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۲۱

امریکا تزریق آزمایشی واکسن آنفلوآنزا در ۸ شهر این کشور آن هم برای کسانی که داوطلب باشند را شروع می‌کند. ۲۸۰۰ نفر در این شهرها واکسینه خواهند شد. واکسن قرار است به طور آزمایشی هم برای کودکان و هم برای بزرگسالان تزریق شود. عجیب آن است که محقق اصلی این برنامه که در دانشگاه سنت لوییز است اعلام کرده این تحقیق یک سال طول خواهد کشید تا عوارض واکسن معلوم شود. البته امریکایی‌ها اعلام کرده‌اند که ۱۶۰ میلیون دوز واکسن پاییز امسال برای مردم تزریق خواهند کرد. ولی این مطالعه ربطی به برنامه واکسیناسیون ندارد.

(در این مطالعه دو نوع واکسن آنفلوآنزای H1N1 از دو کارخانه مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد و مقایسه می‌شود که بی‌خطری و اثربخشی کدام بهتر است).

خانم آن شوکت رئیس CDC اعلام کرده واکسیناسیون سراسری ممکن است حتی قبل از شروع این مطالعه آغاز شود. CDC هر دوی این برنامه‌ها را زیر نظر دارد.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۲۴

۱- ۱۱۳ نفر از سربازان امریکایی مقیم عراق مبتلا به آنفلوآنزای H1N1 شده‌اند. به نظر می‌رسد که بیماری در این کشور در حال گسترش است.

۲- افزایش چشمگیر موارد ابتلا در ژاپن: فقط از مراکز مراقبت دیده‌ور این کشور ظرف هفته گذشته ۵۰۰۰ مورد گزارش شده است و ۴۸ بیمار نیز بستری بوده‌اند.

۳- تعداد موارد در امریکای جنوبی هم مجدداً با سرعت در حال افزایش است. در شیلی ۷/۳٪ موارد ثبت شده در بیمارستان بستری شده‌اند. متوسط سن مبتلایان این کشور ۱۴ سال است.

۴- گسترش سریع آنفلوآنزا در هندوستان باعث ترس و وحشت مردم شده و دولت این کشور آغاز به کار مدارس را یک هفته به تعویق انداخته است. موارد مرگ هم نسبتاً چشمگیر است. رادیو و تلویزیون این کشور نیز به شدت به این ترس و وحشت دامن زده‌اند. بیش از هزار مورد ابتلا تاکنون در بیمارستان بستری شده‌اند. سالن‌های سینما هم در بعضی از شهرهای این کشور بسته شده‌اند. شهر پونای هندوستان در وضعیت هشدار قرار گرفته است. شایعات هم به شدت در کشور گسترش پیدا کرده است. یکی از مسئولین

بهداشتی آن کشور می گوید: "به نظر می رسد ما دچار یک وحشت روانی شده ایم". مسئولین بهداشتی اعلام کرده اند ما می دانیم این اقدامات موثر واقع نمی شود (بستن مدارس و سینماها و ...) اما چاره ای نداریم، باید این وحشت را کنترل کرد.

۵- بیش از ۹۰۰۰ نفر در اروپا و امریکای شمالی بطور آزمایشی توسط شرکت GSK علیه واکسن آنفلوآنزای H1N1 واکسینه شدند. به نظر می رسد ظرف این هفته واکسن مورد تایید قرار گیرد. سلامت بعضی از انواع واکسن (انواع دارای Adjuvant) در خانم های باردار و کودکان تاکنون ثبت نشده است.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۲۵

تعداد مبتلایان در منطقه EMRO که بطور رسمی گزارش شده ۲۸۰۲ نفر است که بیشترین موارد گزارش از کویت و لبنان و فلسطین بوده است. هنوز موارد قطر گزارش نشده است. ولی به هر حال دو کشور کویت و قطر افزایش انفجاری دارند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۲۷

- ۱- امریکا انتظار داشت در ماه اکتبر ۱۲۰ میلیون دوز واکسن H1N1 دریافت کند. این در حالی است که امروز اعلام شد که این تعداد حداکثر ۴۵ میلیون دوز خواهد بود. کمپانی‌های سازنده اعلام کرده‌اند این کسری را سریعاً جبران خواهند کرد. در حال حاضر هفته‌ای ۲۰ میلیون دوز واکسن تحویل آمریکا می‌شود.
- ۲- واکسن تهیه شده در پروسه Filling مشکل پیدا کرده و Safety آن نیز نامعلوم است. البته کمپانی‌ها گفته‌اند که ظرف یک ماه آینده مشکل اول را برطرف خواهند کرد.
- ۳- هلند برای افزایش آگاهی جوانان و نوجوانان بازی‌های ویدیویی و کامپیوتری برای آنفلوآنزا به صورت سؤال و جواب درست کرده که در آخر به پاسخ دهندگان صحیح جایزه می‌دهد.
- ۴- مسئولان بهداشتی کشورهای درگیر با آنفلوآنزا اعلام کرده‌اند که موضوع آموزش و ارتباط با مردم یکی از مهم‌ترین بخش‌های مبارزه با این بیماری است که مورد توجه قرار نگرفته است. به همین دلیل غیبت از کار و مدرسه تبدیل به یک مشکل جدی در پیشرفت امور جاری جامعه شده است (امریکا- انگلیس و استرالیا).

- ۵- امریکا اعلام کرده که ممکن است بستن مدارس را بطور کلی از برنامه خود حذف کند و فقط دانش‌آموزان بیمار سرکلاس حضور پیدا نکنند.

آخرین اخبار مربوط به آنفلوآنزای H1N1/A در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۳۱

- ۱- مطالعات اولیه پس از مصرف واکسن H1N1 نشان دهنده بی خطر بودن آن بوده است. واکسن تا اواسط اکتبر در دسترس خواهد بود (برای امریکا). تنها عارضه آن تاکنون تورم و قرمزی محل تزریق بوده است. این واکسن به ۵ روش مختلف مورد آزمایش قرار گرفته است. به عنوان مثال: در یک آزمایش روی ۱۲۰ خانم باردار قرار است کنترل شود. در جای دیگر فقط روی کودکان ۶ ماهه تا افراد ۱۷ ساله آزمایش شود. در این بررسی ۴۵۰۰ تا ۴۶۰۰ نفر واکسینه شدند.
- به نظر می‌رسد تا اواسط اکتبر ۴۵ تا ۵۲ میلیون دوز واکسن در اختیار دولت امریکا قرار گیرد. اولویت اول واکسن در امریکا برای کارکنان بهداشتی و سپس خانم‌های باردار است.
- ۲- تاکنون در امریکا ۷۹۶۳ نفر بستری و ۵۲۲ نفر فوت کرده‌اند که اکثریت آنها کمتر از ۵۰ سال سن داشته‌اند.
- ۳- موارد جدید در امریکای جنوبی و استرالیا کاهش یافته است.
- ۴- در شیلی ویروس H1N1 در مزارع نگهداری شترمرغ گسترش یافته است (این اولین بار است که وجود این ویروس در پرنده اثبات می‌شود. قبلاً در خوک اثبات شده بود). فعلاً مزرعه‌های آلوده را قرنطینه کرده‌اند (ویروس پیدا شده جهش نشان نداده است)، ولی به نظر

- می‌رسد که با این انتقال به زودی فرم جهش یافته ویروس در پرندگان گسترش یابد. بیشترین موارد مرگ ناشی از ویروس H1N1 در قاره امریکای جنوبی مربوط به شیلی می‌شود (تعداد کل فوت‌شدگان در جهان ۱۸۰۰ نفر است).
- ۵- سازمان جهانی بهداشت در هشدار جدید خود اعلام کرده است که موارد بیماری به زودی به صورت انفجاری افزایش خواهد یافت و دولت‌ها باید آمادگی‌های خود را تشدید نمایند. در حال حاضر تعداد موارد بیماری در بعضی از کشورها هر ۳ تا ۴ روز دو برابر می‌شود (این وضعیت مخصوصاً در منطقه غرب اقیانوس آرام مثل ژاپن و چین و کره هم اکنون مشاهده می‌شود).
- ۶- یکی از صاحب‌نظران CDC گفته است پاندمی H1N1 تمرین بسیار خوبی برای مواجهه با پاندمی H5N1 بوده است.
- ۷- بعضی از کشورها مثل میانمار و بنگلادش به WHO اعلام کرده‌اند که توان خرید واکسن را ندارند و از WHO خواسته‌اند تا واکسن ارزان قیمت در اختیار آنان قرار دهد. آقای فوکودا هم اعلام کرده است که WHO حدود ۱۵۰ میلیون دوز واکسن در اختیار کشورهای فقیر قرار خواهد داد (تا پایان اکتبر). هنوز WHO در مورد قیمت واکسن اظهار نظری نکرده، ولی اعلام کرده که پس از تحقیق بیشتر نظر خود را اعلام خواهد کرد.

۸- سازمان جهانی بهداشت به شدت بر موضوع استفاده از دارو فقط برای موارد بدحال تاکید کرده است و اعلام کرده این دارو برای موارد خفیف نیست. البته این موضوع را هم مطرح کرده‌اند که احتمالاً در آینده موارد بستری مخصوصاً در کشورهای فقیرتر افزایش خواهد یافت.

۹- WHO اعلام کرده افرادی که بیماری زمینه‌ای نداشته و مبتلا به Swine Flu می‌شوند، نیازی به درمان ندارند و از کشورها خواسته است این موضوع را جدی بگیرند. فقط افراد پیر و بچه‌های خیلی کوچک و خانم‌های باردار استثناء هستند (در بعضی از کشورها داروخانه‌ها هر کس دارو درخواست کند، در اختیارش قرار می‌دهند که از جمله آنها می‌توان انگلستان و کانادا را نام برد).

۱۰- WHO اعلام کرده بیماران دیابتی و افراد HIV مثبت در صورت ابتلا حتماً باید دارو بگیرند.

۱۱- انگلستان در طی تابستان هر هفته ۱۱۰ هزار مورد جدید بیماری را ثبت کرده است و این وضع اکنون قدری کاهش یافته است، ولی انتظار می‌رود از پاییز دوباره افزایش یابد.

این کشور بیشترین ذخیره داروی تامی‌فلو را دارد (برای ۸۰٪ مردم). در انگلستان دارو برای همه مبتلایان تجویز می‌شود. در حال حاضر مصرف بی‌رویه در کشور مشکل ایجاد کرده و احتمال رویداد مقاومت را

افزایش داده است. در امریکا وضع متفاوت است و CDC اعلام کرده دارو باید فقط توسط متخصصین تجویز شود.

۱۲- مصر و عراق هم انجام عمره رمضان را ممنوع کرده‌اند.

۱۳- کشورهای عربی در تدارک تهیه دستورالعمل برای مراسم افطاری دسته جمعی در طی ماه مبارک رمضان هستند.

منابع

1. WHO, programs and projects, global alert and response, diseases covered by gar, pandemic (H1N1)2009.
2. WHO, CSR, disease, swine flu.
3. WHO/cds/csr/gip/2009 H1N1.
4. MMWR, swine influenza A (H1N1) infection, cdc/preveiw/mmwrhtml
5. WHO, weekly epidemiological record .
6. EMRO, WHO, surveillance, forecasting and response, csr, H1N1.
7. CDC; Centers for Disease Control and prevention, USA, H1N1 flu 2009.
8. Euro, WHO, programs and projects, influenza, 2009.
9. WHO/Europe weekly influenza surveillance report, 2009.
10. ECDC; European center for disease prevention and control, health topic,2009 influenza A (H1N1) pandemic.
11. World news, pandemic influenza, swine flu.
12. FDA; U.S. food and drug administration, news and events, public health focus, H1N1 flu page.
- 13.OIE; pandemic H1N1 2009, media, news.
- 14.MOH; CDC of I.R. Iran, influenza department.
۱۵. سایت خبرگزاری ایرنا.
۱۶. سایت خبرگزاری ایسنا.
۱۷. سایت خبرگزاری فارس.
۱۸. سایت خبرگزاری مهر